

בתי המשפט

א 002604/99

בית משפט השלום עכו

תאריך: 16/09/2003

בפני: כב' השופט ג'מיל נאסר

בעניין: וינשלבוים מיכאל

התובע

ע"י ב"כ עו"ד גאנס אמיר

- נ ג ד -

רשות שמורות הטבע

הנתבעת

ע"י ב"כ עו"ד שניר איתן

פסק דין

1. התובע נפגע בגופו ביום 26/9/98 עת טייל בפארק גורן שבצפון והלך בשביל לכיוון מסגד מונפורט, נפל ושבר את שוק רגל ימין.
2. ראיות הצדדים נשמעו בשאלת האחריות בלבד, לאחר שהוחלט על פיצול הדיון. מטעם התובע העיד הוא בעצמו וכן העידה אשתו, ומטעם הנתבעת העיד מר מנחם שני, מנהל פיתוח תכנון ובטיחות של הנתבעת. הוגשו סיכומים בכתב והתיק הונח בפניי למתן הכרעה בשאלת האחריות הנזיקית.
3. אקדים הערה ואציין כי בכתב התביעה טען התובע לאחריות הנתבעת על פי שלוש טענות עיקריות: תחילה טען להעברת נטל ההוכחה על פי סעיף 41 לפקודת הנזיקין. טענה שנייה הינה עילה של הפרת חובה חקוקה והעילה האחרונה הינה רשלנות. בסיכומיו, זנח ב"כ התובע את הטענה לתחולתו של סעיף 41 לפקודת הנזיקין וכן זנח את הטענה של אחריות מכוח הפרת חובה חקוקה. הדיון התמקד, אם כך, בעולת הרשלנות.

בתי המשפט

א 002604/99

בית משפט השלום עכו

תאריך: 16/09/2003

בפני: כב' השופט ג'מיל נאסר

4. בסעיף 4 לכתב התביעה תיאר התובע את ארוע התאונה כדלקמן:

"ביום 26/9/98 בשעה שהתובע טייל בפארק הגורן שבצפון, ובדרכו בשביל לכיוון מסגד מונפורט שבסמוך אליו, ואשר היתה מלאה באבנים, הוא מעד כתוצאה מאותן אבנים ונחבל בעיקר בשוק רגל ימין".

בהמשך לכך ולאחר שהתובע הגיש תצהירי עדות ראשית על פי החלטת בית המשפט, הוא חזר בתצהירו על אותו תיאור עובדתי, אך ביתר הרחבה ובתוספת של נתונים שהעיקר בהם נוגע לגודלם של האבנים. התובע ציין בתצהירו כי הוא טייל בפארק הנ"ל יחד עם אשתו ושני ילדיו וכן הצטרפה חברה של אשתו. כולם צעדו לכיוון המסגד והלכו בשביל בפארק הגורן. אותו שביל "היה מלא באבנים גדולת, אשר ככל הנראה התדרדרו במדרון ההר הסמוך לאותו שביל מוסדר בו הלכנו". בעודם הולכים, עצרו על מנת להצטלם. התובע החזיק את המצלמה כשכל יתר בני המשפחה מוכנים לצילום, התובע חזר "טיפה אחורנית" כדי לכוון את התמונה, ואז רגלו הימנית נתקעה בין שני אבנים גדולות שהיו בשביל, מעד ונפל לאחור.

הגירסה שמוסר התובע בתצהירו שונה במספר פרטים מהותיים ביחס לגירסה שמסר בכתב התביעה. בכתב התביעה לא צויין כי המדובר באבנים גדולות, אלא צויין שהשביל היה מלא אבנים. בתביעה לא צויין כי התובע "חזר טיפה אחורנית" רגע לפני שנפל. אלא צויין שהוא מעד כתוצאה מאותם אבנים.

5. באופן כללי ראוי להקדים ולציין כי ככל שמדובר בטיול רגלי בחיק הטבע, הרי יש להניח כהנחה טבעית ששבילים אינם סלולים ואינם כבושים ואינם תמיד נוחים להליכה. הנחה טבעית נוספת הינה כי שביל כזה יכול מהמורות כאלה ואחרות וכן

בתי המשפט

א 002604/99

בית משפט השלום עכו

תאריך: 16/09/2003

בפני: כב' השופט ג'מיל נאסר

יהיו בו אבנים מסוגים שונים ובגדלים שונים. אדם היוצא לטיול בטבע אמור להיות מודע לקשיי השטח וכתוצאה נגזרת מכך, הוא אמור להיות זהיר בצעדיו יותר מאשר הליכה בכביש סלול או בדרך מרוצפת. יותר מכך, ניתן לקבוע במישור הנורמטיבי כי כאשר אדם משתתף בטיול בחיק הטבע, הוא נוטל על עצמו מלכתחילה סיכונים מסויימים הכרוכים בעצם הליכתו בדרך הררית, וסיכונים אלה עלולים לגרום לעיתים להתרחשות נזק גופני מבלי שהתרחשות זו מולידה חבות בניזיקין.

6. כאמור, עילת התביעה עליה מסתמך התובע מבוססת על עוולת הרשלנות שבפקודת הנזיקין. פסיקה עניפה קבעה את יסודותיה של עוולה זו, אותם אנו יודעים לשנן כדלקמן: קיום חובת זהירות על שני מרכיביה (מושגית וקונקרטיית), הפרת חובת הזהירות ולבסוף גרימת נזק כתוצאה מאותה הפרה.

7. התובע ציין בחקירתו הנגדית בעמ' 6 לפרוטוקול כדלקמן:

”כאשר הגעתי לשמורת הטבע, לא ציפיתי שהאבנים תהיינה דבוקות לרצפה. אני יודע שבשמורת טבע יש אבנים שהם לא יציבות.”

אשתו של התובע העידה בחקירה נגדית בעמ' 7 לפרוטוקול וציינה:

”האבנים שמהן נפגע מיכאל היו כמו כל האבנים שאפיינו את הקטע של האבנים הגדולות. כולן היו דומות. אנו הספקנו להיכנס לשביל של האבנים הגדולות, הלכנו שם כ – 100 מטר. בשלב הזה זיהינו שהשביל היה יותר קשה ושהדרך שונה.”

בתי המשפט

א 002604/99

בית משפט השלום עכו

תאריך: 16/09/2003

בפני: כב' השופט ג'מיל נאסר

התובע עצמו ציין בחקירתו הנגדית כי :

”נכון שהאבנים היו די דומות לאופי השביל ולא בלטו במיוחד”.

ציטוטים אלה מלמדים כי התובע כמו גם אשתו ידעו את מה שהדין מייחס להם. הכוונה שהתובע ידע בפועל, ולא רק ידיעה נורמטיבית, שמדובר בדרך הררית שיש בה אבנים וכי המדובר באבנים שאינן דבוקות, אלא עלולות לזוז ממקומן ואינן יציבות. המקום שבו ארעה התאונה היתה עם סיכון שהתובע ואשתו היו מודעים לו.

8. זאת ועוד, ראוי להוסיף ולציין כי התובע ציין בתצהיר עדות ראשית שלו, דבר שהחסיר בכתב התביעה, שהתאונה ארעה עת עצרו להצטלם. התובע כיוון את המצלמה ופסע אחורה ואז רגלו נתקלה באבן ונפל. בחקירתו הנגדית בעמ' 6 לפרוטוקול ציין התובע כדלקמן :

”את אומרת לי שאם לא הייתי פוסע אחורה זה לא היה קורה ואני אומר שאני לא הלכתי אחורה, עשיתי צעד אחד אחורה. יכול להיות שאם לא הייתי פוסע צעד אחורה, לא הייתי נופל. נכון שהמשפחה שלי לא הזהירה אותי מהאבנים שנמצאות אחרי..... יכול להיות שהיה מעשה לא זהיר מצדי לפסוע אחורה”.

נתונים אלה מלמדים כי לא מדובר בארוע שנכפה על התובע וגרם לו לפגיעה עקב סיכון בלתי סביר. תחילה ראוי לציין כי אין למצוא כל תימוכין לטענת התובע שהמדובר בשביל מסוכן במובן זה שהוא כולל סיכונים בלתי צפויים אשר מקימים חובת זהירות כנגד הנתבעת. אך מעבר לכך, ראוי לציין

בתי המשפט

א 002604/99

בית משפט השלום עכו

תאריך: 16/09/2003

בפני: כב' השופט ג'מיל נאסר

שהתובע עצמו היה מודע באופן ברור לסיכון הטבעי הקיים כתוצאה מעצם הימצאותן של האבנים באותו שביל ואף יותר מכך, התובע בחר את המקום שבו עצר על מנת להצטלם יחד עם משפחתו ובחר שלא להיזהר בכך שצעד אחורה מבלי להסתכל על הדרך. התובע אשר יודע כי הליכה בשביל עם אבנים מחייבת זהירות ואף הסתכלות אל כיוון ההליכה, בחר לצעוד אחורה מבלי להסתכל ואין מחלוקת שאילו היה מסתכל לכיוון הליכתו, התאונה היתה נמנעת. הוא עצמו מודה בכך שהיה זה מעשה לא זהיר מצידו לפסוע אחורה מבלי להסתכל. דומה הדבר לפלוני אשר מטייל בהר ומגיע לצוק ולאחר שהנוף קוסם לו, הוא מחליט לצלם את הנוף. אותו פלוני מתקרב אל קצה הצוק ומכוון את המצלמה ומתרכז בנוף אותו הוא מבקש לצלם, ועל מנת לשפר את עמדת הצילום, הוא פוסע קדימה מבלי להסתכל ונופל לתהום. גם אם יש סיכון טבעי בצוק הנ"ל, ובעיקר סיכון נפילה בהעדר גידור, הרי האקט היזום של אותו פלוני מטיל את האחריות של הארוע על שכמו ועל שכמו בלבד. גם אם נאמר שיש חובת זהירות מושגית על פי החוק, הרי אין למצוא חובת זהירות קונקרטית בנסיבות המיוחדות.

9. סופו של דבר, אני קובע בזאת כי עם כל ההבנה לנזק שנגרם לתובע (ואכן נגרם לו נזק גוף קשה) הרי אין להטיל על הנתבעת אחריות כלשהי בנוזיקין.

אני מורה על דחיית התביעה ומחייב את התובע לשלם לנתבעת הוצאות בסך 2000 ₪ + מע"מ.

ניתן היום י"ט באלול, תשס"ג (16 בספטמבר 2003) בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.

ג'מיל נאסר, שופט